

SIVILOMBUDSMANNEN

Romerike fengsel, Ullersmo avdeling
Postboks 694
4302 SANDNES

Vår referanse
2017/1261

Deres referanse

Vår saksbehandler
Jonina Hermannsdottir

Dato
23.04.2019

Sivilombudsmannens svar på oppfølgingsbrev fra Romerike fengsel, Ullersmo avdeling av 13. februar 2019.

Det vises til svarbrev fra Ringerike fengsel, Ullersmo avdeling, datert 13. februar 2019, hvor fengselet orienterer om sin videre oppfølging av ombudsmannens besøk til fengselet i perioden 29.- 31. august 2017. Brevet supplerer fengselets tidligere orientering og svarer på Sivilombudsmannens ønske om ytterligere informasjon, formidlet i brev av 13. november 2018.

Ullersmo informerer i sitt brev om at renovering av avdeling Z er planlagt ferdigstilt første halvår 2020, men at oppstartsdato for arbeidet ikke er satt og at årsaken til dette er omfanget av rehabiliteringen og økte kostnader. Fengselet bekrefter at renoveringen av den restriktive avdelingen Z har førsteprioritet i 2019. Sivilombudsmannen ser frem til å motta de endelige planene nå disse er prosjektert, med informasjon om forventet ferdigstilling.

Videre merker vi oss at fengselet nå har montert lysdimmer på samtlige sikkerhetsceller, samt digitale klokker på utsiden av cellene.

Når det gjelder interninstruks for bruk av sikkerhetscelle og sikkerhetsseng viser fengselet til at det er blitt presisert i denne at innsatte plassert i sikkerhetsseng som hovedregel skal tilses kontinuerlig.

Samtidig ønsker ombudsmannen å presisere at det er positivt at fengselet tilbyr lufting til innsatte som er plassert i sikkerhetsseng. Dette vil kunne være et tiltak for å gi den innsatte trygghet og normalitet som kan bidra til å legge til rette for at man kan avslutte belteleggingen. Ombudsmannens bekymring har vært at innsatte som ble ført tilbake til belteseng etter å ha vært ute i friluft, i realiteten ikke er i en slik tilstand at vilkårene for beltelegging er oppfylt. I slike tilfeller skal innsatte ikke føres tilbake til beltelegging. Det er uheldig dersom fengselet har endret på sine rutiner på en slik måte at et godt forebyggende tiltak ikke lenger blir gjennomført.

Når det gjelder rutiner for bekledning under opphold på sikkerhetscelle fastholder Sivilombudsmannen sin tidligere anbefaling fra rapporten om at:

«Innsatte bør som hovedregel få ha på seg egne klær under opphold på sikkerhetscelle.»

Som beskrevet i rapporten, var Sivilombudsmannen sterkt bekymret for ivaretagelsen av renhold og hygiene hos isolerte innsatte på avdeling Z-Øst:

«Forebyggingsenheten besøkte flere celler hvor de hygieniske forholdene var svært kritikkverdige. Både vegger og gulv var nedgriset. Matrester og sigarettstumper fra flere uker lå på gulvet, radiatoren og i vinduskarmen. Lukten indikerte også at det ikke hadde blitt rengjort over lengre tid. Vinduene på cellene på avdelingen kunne ikke åpnes, og den eneste muligheten for lufting var gjennom små hull som var boret inn i pleksiglassplatene foran luftvinduene. Innsatte som hadde oppholdt seg på cellene syntes ikke å ha fått tilstrekkelig oppfølging og ivaretagelse av hverken fengselet eller helsetjenesten når det gjaldt renhold og hygiene.»

Sivilombudsmannen vil påpeke at fengselets interninstruks, som det vises til i svarbrevet, gjelder for innsatte som etter straffegjennomføringsloven § 38 er innsatt på sikkerhetscelle. Ombudsmannens bekymring var i hovedsak rettet mot innsatte på avdeling Z-Øst som er utelukket fra fellesskapet etter straffegjennomføringsloven § 37. Bekymringen var ikke begrenset til tilgrising av blod, urin eller avføring, som vist til i fengselets svar, men til uhygieniske forhold forårsaket av lang tids manglende renhold hos innsatte med gjennomgående lav fungering og med svært liten evne til å ivareta seg selv.

Vi understreker viktigheten av at fengselet har rutiner som sikrer verdige forhold for alle innsatte. Basert på fengselets svar forventer Sivilombudsmannen at samme rutiner vil gjelde for ivaretagelse av renhold og hygiene hos isolerte innsatte på avdeling Z-Øst, som det gjelder for innsatte på sikkerhetscelle, jfr. fengselets egen interninstruks.

Det fremkommer videre av fengselets svarbrev at det skal utarbeides en egen renholdsinstruks for avdeling Z, når avdelingen er ferdig renoveret.

Sivilombudsammen merker seg positivt at fengselet har ansatt en ny inspektør som vil inneha det overordnede ansvaret for aktivitetstilbud, sysselsetting og programvirksomhet i fengselet, samt at det er opprettet en arbeidsgruppe som skal arbeide for bedre innholdsmessig tilbud for innsatte.

Med dette avsluttes oppfølgingen av vårt besøk. Et eventuelt nytt besøk vil bli gjennomført når Sivilombudsmannen vurderer det som hensiktsmessig.

For ombudsmannen

Helga Fastrup Ervik
kontorsjef

Jonina Hermannsdottir
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030	OSLO
Kriminalomsorgsdirektoratet	Postboks 694	4302	SANDNES
Kriminalomsorgen region øst	Postboks 694	4302	SANDNES